

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 240 K

mesečno 20 .

za izposojstvo . . . 600 .

Oglaš. za vsak mm višine

stolpca (58 mm) . . 1 K

za vsak mm dolžine

stolpca (58 mm) . . 1 .

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/9
Telefon št. 72.

Upravišтво:

Prisernova ulica št. 2
Telefon št. 86.Račun kr. post. ček. urada
št. 11.842.

Ljubljana, 25. januarja.

Danes se je v parlamentu oglašil ministrski predsednik Pašić z eksposéjem, posvečenim predvsem naši zunanji politiki. Zbornica je njegova izjava sprejela z velikim odobravanjem. Koristneje bi bilo seveda, da bi bil gosp. Pašić svoj eksposé podal takoj ob početku razprave in tako omogočil morda plodnejšo debato. Res je sicer, da naša opozicija plodne razprave ne ljubi; njej je predvsem za kričanje, junaško gestikuliranje, sukanje fraz in ministrski predsédnik se je morda upravičeno bal, da se bodo otročarije dosedanje debate v še povečanem obsegu prenesele na zunanje politično polje, kjer morejo državi več škodovati, nego prevažanje notranjopolitičnih kovlov. Neumnost opozicije je pri nas sploh ovira onega pozitivnega dela in napredka, ki ga vidimo v drugih parlamentih, kjer nasprotniki vlade ne smatrajo za svoj poklic, razdirati, kar drugi gradijo, za vsako ceno v nič devatih, kar drugi mislijo in rečejo.

Kar se tiče samih izjavljanih ministrskega predsednika, jih sme jugoslovanska javnost sprejeti v splošnem z odobravanjem, predvsem zato, ker nam polajajo jasno sliko zunanje politike naše države. Zal pa pogrešamo močnejše besede, ki jo je spregovoril prošli teden dr. Beneš, da češkoslovaška republika ne vodi nobene francoske, nobene angleške politike, temveč samo svojo, češkoslovaško politiko. Gosp. Pašić temu nasproti popularja, da mora Jugoslavija hoditi po zavezniške politike, in priznava s tem, da se še vedno nismo opostili varuštva «velikih prijateljev». Gosp. Pašić meni, da je to potrebno, dokler ne bomo varni pred revanšo nasprotnikov in dokler ne bodo urejena vprašanja iz mirovnih pogodb, zlasti pa razmejitve. Nesporo se v tem oziru nahaja Jugoslavija v neugodnejšem položaju nego češkoslovaška. Še vedno se pletejo intrige okrog nas in celo madžarski mrčes grize zopet pri antantah, da bi razgrnil še enkrat vprašanje Vojvodine, albanska afera še ni povsem likvidirana in laško bodalo nam vsak hip grozi zadati novih ran.

Naravno je, da konservativna politika v teh razmerah nerada išče novih potov. Vsak Pašičev argument v ostalem ne moremo priznati in politike revanše se nam ni bati: saj Jugoslavija nikomur ni vzela, kar bi ne bilo njeno po božjem in človeškem pravu. Kot napredek pozdravljamo napredke, ko bomo tudi po nazorih gosp. Pašića mogli voditi samostojno politiko. Utrditve naših zvez s češkoslovaško in Rumunijo bo ojačila naše pozicije. Jedro naše sile pa ostane naša notranja konsolidacija. Vsak pravi Jugoslovane se pridružuje burnemu odobravanju, s katerim je zbornica sprejela Pašičev poziv, da hitimo z izpeljavo ustave in ureditvijo države, ker le tako bo naša država moč in nas vsposobila, da sami branimo svoje interese.

Iz naših zunanjopolitičnih izjav gosp. Pašića je treba posebno za beležiti tri načelne izjave. Brezpogovorno odobravamo stališče, da smo pripravljeni razpravljati z Italijo o ureditvi gospodarskih odnošajev šele takrat, kadar bodo izpolnjene vsaj teritorialne obveze rapalske pogodbe in izpraznjena takozvana tretja cona. O Reki je gosp. Pašić molčal. Ako pravilno tolmačimo, pomenja ta molk, da temu mestu nimamo ničesar reči, dokler ne poskrbi, da bo samostojno in s pošteno voljo stopilo pred nas. Reka propada, brez Jugoslavije bo poginila. Naš molk ji povzroči dovolj...

Zanimiva so Pašičeva izjava o Bolgariji in Rusiji. Na nje se povrne v posebni razpravi.

Z zadoščenjem smemo beležiti kategorično izjavo ministrskega predsednika za delo na podlagi ustave. To je najboljši demant onih govorov, ki jih je zadnje čase trosila zlasti naša domača opozicija. Ne, gospoda, ne bomo se lomila kopja za avtonomije in federacije, temveč delamo se bo za gospodarski in kulturni napredek našega naroda. Poučarek gosp. Pašića, da je treba v prvi vrsti izenačiti tudi davčna bremena, smatramo kot srečno programatično geslo tega dela.

Da se bolje vidi razlika, je govornik opozicije gosp. Sušnik tik za govorom ministrskega predsednika s provokacijami in hujskarijami podal parlamentu in narodu sliko, kako si opozicija predstavlja to delo. Gosp. Sušnik je izgubil v hrušču in trušču edinem efektu, ki ga zna današnja opozicija doseči.

Nikola Pašić o naši zunanji politiki

EKSPOZE V NARODNI SKUPŠČINI. — POGAJANJA Z ITALIJO SO MOŽNA LE PO POPOLNI EVA KUACIJI — PROTI BOLGARO-FOBS TVU.

Beograd, 25. januarja. (Izv.) Današnja seja skupščine je bila odprta ob 10.50. Predsednik je naznanil, da je zbornici predložena trgovinska pogodba z Avstrijo, ki jo preštudira poseben odbor.

Nato se je oglašil k besedi ministrski predsednik Nikola Pašić, ki je podal povodno debato o vladni deklaraciji obdružen in izravn eksposé o zunanji politiki vlade. Izjavil je med drugim:

Naša zunanja politika je bila odredjena po rezultatih končane svetovne vojne in po mirovnih pogodbah, predloženih v Parizu. Naša država gre v zunanji politiki po zavezniške politike in bo šele takrat sigurna, ko se prepriča, da premagani narodi ne mislijo na revanšo. Mirovnih pogodb še ni izpolnila nobena od premaganih držav, ker zahtevajo vse olajšave. Šele tedaj, ko bo definitivno sklenjeno, ali se sprejmejo te njihove zahteve ali ne, in se jim dovolijo olajšave, se bo zunanja politika razbistrila. Naša država dosedaj še ni popolnoma izvršila razmejitve z nobeno sosedom državo. Še manj pa se more govoriti o povračilu vojne škode, ki nam jo dolgujejo razne premagane države.

Vprašanje naših mej.

Kar se tiče razmejitve z Avstrijo, je bila ista zlasti na Koroskem izvršena na našo škodo, ker so Nemci germanizirali tamkaj naseljene Slovence. Ker se ni točno vedelo, komu naj pripade teritorij, je bilo sporno ozemlje razdeljeno na dve coni: A in B in odredeno ljudsko glasovanje. Rezultat glasovanja je znan vsakomur.

Razmejitev z Madžarsko se vrši zelo počasi, ker se namenoma zavlada. Dosedaj je izvršena razmejitev samo v Baranji in ob Donavi. Mednarodna komisija je odredila, da se ima del ozemlja proti določbam mirovne pogodbe priključiti Madžarski, proti čemur je naša država protestirala pri veleposlaniški konferenci in zahtevala, da se mirovna pogodba izpolni dobesedno. Zato je sedaj vprašanje odloženo, dokler ne bo odredjena vsa meja. Iz Baranjskega trikota in Pečuja smo se morali umakniti, ker je bilo to določeno že v mirovni pogodbi. Naš narod je bil na to tudi pripravljen.

Razmejitev z Rumunijo je končana in je samo še potrebno, da razmejitev odobri obe vladi. Mi smo rumunske vasi, ki nam jih je prisodila mirovna pogodba, pripisali Rumuniji, ta pa nasprotno naše vasi nam. Nerešeno je samo še vprašanje razdelitve ozemlja Klisura, kjer je nekoliko naših vasi, ki jih nismo mogli izmenjati, ker nismo imeli teritorija, ki bi ga mogli v odškodnino odstopiti Rumuniji.

Z Bolgarsko je izvedena razmejitev v zmislu mirovne pogodbe. Zgodila se je samo pomota, ker je bilo eno naše selo pripisano Bolgarski, a je bilo tudi to vprašanje rešeno končno kompromisnim potom.

Razvoj albanskega vprašanja.

Z albanskim vprašanjem se hočem še obširneje početi, da bodo gospodje poslanci bolje razumeli, kako se je razvijala stvar. Med balkansko vojno je obstajala med Srbijo in Bolgarijo pogodba, ki je garantirala Srbiji v slučaju zmage balkanskih zaveznikov nad Turki izhod na Jadransko morje pri Skadru. Pogodba pa ni bila izvršena, ker so se Bolgari pozneje izneverili in napadli Srbijo in Grško in sta potem tudi Avstrija in Italija nastopili proti tej pogodbi. Londonška konferenca leta 1913. je nasiloma ustvarila Albanijo, ker sta to zahtevali Avstrija in Italija, nam pa je odvzela sadove zmage. Princ Wied je bil končno imenovan za kneza Albanije, obenem pa je bil sklenjen med Avstrijo in Italijo tajen dogovor glede razdelitve interesne sfere v Albaniji: severna cona je bila priznana kot avstrijska, južna pa kot italijanska interesna sfera.

S tem je postalo albansko vprašanje evropsko. Med svetovno vojno se je Avstrija trudila, da bi pridobila Albanijo za boj proti Srbiji, a je prišla pri tem v konflikt z italijanskimi interesi. Princ Wied je pobegnil in sledil mu je Esad paša, ki je po principu «Balkan Balkancem» vodil politiko Italije, ki pa je bila koristna tudi za nas. Esad paša je zahteval samostalno Albanijo, realne uni, skupno carino in armado, vse ostalo pa naj bi interese naše države uredila sa-

me. Zlasti urejeno prebivalstvo naj bi samo odločilo, kateri državi se hoče priključiti.

Ta sporazum pa se ni izvedel, ker je prišlo do Londonskega pakta, ki je onemogočil naši državi izhod na Jadransko morje. Naglašam: Če bo Albanija samostojna, jo bomo priznali, in ona tudi mora biti neodvisna. Ko so se pozneje izmenjale vlade, katerim so sledile zopet druge, tako da albanski narod sploh ni vedel, komu naj se odloči, in ko je nastalo še čudno dejstvo, da je bila Albanija sprejeta v Zvezo narodov, kljub temu, da ni priznana še od nikogar. Je smatrala Albanija samostojna za primerno, da je zahtevala meje iz leta 1913, pri čemur pa je naletela na oster odpor Miriditov. Naše meje čete so bile zaradi tega pojačane in zaseli smo nove točke, dokler veleposlaniška konferenca ne določi novih mej. Angleška vlada nas je zaradi našega koraka vsled svojih napačnih informacij zatožila Zvezi narodov in zahtevala razčiščenje. Po prihodu naših delegatov v Zvezo je komisija lige sklenila, da odpošlje v Albanijo posebno komisijo, da na licu mesta preštudira razmere. V zmislu sklepa veleposlaniške konference je bila potem ustanovljena nevtralna cona, za katero so se umaknile naše čete. Naša država more biti z mejami iz leta 1913 zadovoljna.

Razmerje do Italije.

Odnosaji z Italijo so zavezniški. Nastale pa so težkote zaradi Londonskega pakta. Ko je stopila Amerika v vojno, je izjavila, da ne prizna nobene tajne pogodbe. Zavezniki so prišli zaradi tega v neprijeten položaj, ko se je nenadoma pojavilo vprašanje razmejitve med našo državo in Italijo. Predsednik Wilson je predlagal novo linijo. Francija in Anglija sta stali vsled Londonskega pakta na alternativni ali sprejeti tezo Bothmanna-Hollweiga, ki je z izjavo o nevtralnosti Belgije izrekel, da so svedčano podpisane mednarodne pogodbe samo kosi papirja, ali pa proti Ameriki priznati pogodbo v vsem obsegu. Odločili sta se, da hočeta posredovati med nami in Italijo. Istočasno se je izvršila izprememba v italijanski vladi in se je naš položaj poslabšal. Dočim Francija in Anglija nista mogli ničesar storiti za nas, je odšel predsednik Wilson z Pariza in se je Amerika popolnoma umaknila iz evropske politike. Ker nismo mogli sprejeti predloga zaveznikov, smo morali končno priznati Rapalsko pogodbo, ki je vsem znana.

A ta pogodba še sedaj ni izpolnjena. Razmejitev je izvršena samo v dveh pasovih, tretja cona pa je še zasedena. Iz kakih razlogov, ne vem. Šele tedaj, ko bo tudi ona izpraznjena, bomo pričeli trgovinska pogajanja z Italijo.

Odnosaji z Bolgarijo in Rusijo.

Kar se tiče solidarizacije z vsemi Slovani, je to vprašanje sproženo prerano. Pred vojno smo bili mnogo bližje, kakor smo sedaj. Odnosaji z Bolgarsko so konkretni. Sporazum o formalni aliansi je sicer še daleč vendar pa ni priporočljivo da bi se gojilo napram Bolgarski neprijateljsko razpoloženje. Bolgarska vlada je izjavila, da je izpremenila svojo politiko, vendar pa, kakor vidimo, pošilja še vedno čete v Staro Srbijo in Makedonijo in ubija ljudi, ki so za zvezo z našo državo. Ako bo Bolgarska v 15 do 20 letih stala na naši strani, kadar bi nas kdo napadel, tedaj bo tudi naš narod uvidel, da mora izpremeniti svoje stališče napram Bolgarski.

Velika Rusija nam je pomagala, da nismo propadli v vojni. Mi smo ji zato tudi hvaležni in sprejemamo pod svojo streho ruske emigrante brez razlike na strankarstvo. Glede njihovega prehranjevanja bomo storili vse, kar moremo, ne da bi zahtevali kako odškodnino. Nikakor pa ne moremo stopiti z rusko vlado v politične odnose, dokler se ne izmiri z narodom. Dokler ne pride do tega, naša država svojetske vlade ne bo v njenem delovanju niti ovirala niti podpirala. (Posl. Korun: «Iz naše skupščine ste izgnali komuniste!»)

Naše notranje naloge.

Ministrski predsednik je razpravljajal nato o odškodnini in reparacijah in zaključil svoja izjavljana s besedami: Vlada je predložila skupščini v svojem programu za delo en zakon, ki so potrebni naši državi in jih mora skupščina vo-

Volilni rezultati v Trstu in Istri

KONČNI PREGLED TRŽAŠKIH VOLITEV. — LEPI USPEHI V OKOLICI — FAŠISTOVSE BOMBE NA ISTRSKIH VOLIŠČIH.

Trst, 25. januarja. (Izv.) Glavna volilna komisija se je sestala včeraj dopoldne, da uradno ugotovi izide občinskih volitev v Trstu in okolici. Svojega dela do danes opolniti še ni končala, zato uradni podatki še niso znani za vseh 77 volišč. Gotovo pa je, da uradno štetje ne bo prineslo nikakih važnejših izprememb.

Po končnem pregledu rezultatov posamičnih volišč, so dobili: Slovenska narodna stranka 2501, laška zveza 12.050, komunisti 4325, socialisti 2322, republikanci 3353 in italijanska ljudska stranka 744 glasov.

V smislu vojnega reda dobi laška zveza kot najmočnejša stranka 64 zastopnikov, kot manjšina pa pridejo v poštev le komunisti, ki dobe 16 zastopnikov. Slovenci, socialisti, republikanci in italijanski klerikaleci v novem tržaškem občinskem svetu torej ne bodo zastopani.

Zelo malo glasov so dobili Slovenci na voliščih v ulici S. Giorgio (4), Combj (4), Riborgo (4), Stari trg (2), Castello (4), Asilo (1), C. Battisti (4), U. Foscolo (4), Rismondo (2), XX,

Settembre (4), Ferriero (4). Večje število glasov pa imajo na voliščih na Vrdu (280, večina!), v Rojanu (53 + 108 + 62), v Barkovljah (156, večina!), v Križu (195, večina!), na Opčinah (96) in v Gropadi (102, večina!).

VOLITVE V ISTRI.

Trst, 25. januarja. (Izv.) Naš narod je moral pretrpeti povodno volitev v Istri nečuvane grozote in nasilja. Mnogi naši volilci se niso mogli udeležiti volitev. V Liburnijo je prišlo z Reke 200 fašistov, ki so se razkropili po občinah Kastav, Volosko - Opatiji, in Veprinac, kjer so ranili dvesto naših ljudi. Fašisti so mitali tudi bombe, vdirali v volilne dvorane in trgali ljudem glasovnice iz rok. Doslej so znani rezultati iz Kastva (Italijani 547, naši 599, komunisti - sami Slovenci 327), iz Voloske - Opatije (Italijani 660, naši 125), iz Veprinca (Italijani 260, naši 116). Doslej so bile vse te tri občine v naših rokah. Večino imajo Slovenci v Podgradu, Ociglj - Klancu, Dekanih in na Cresu (sporazumna lista).

Beneš odloži ministrsko predsedstvo

Brno, 25. januarja. (Izv.) Lidové Noviny poročajo iz Prage: «Kakor doznavamo, se potrjuje vest, da je dr. Beneš v zadnjih dneh ponovno izjavil političnim prijateljem, da pred Genovsko konferenco in pred potovanjem predsednika Masaryka v Pariz in London poda demisijo kot ministrski predsednik. Dr. Beneš obdrži resort zunanje ministrstva, v katerem je tako preobložen, da ne more izvrševati še poslov predsedniške vlade. Njegov korak ne pomeni nikake spremembe v dosedanjem političnem kurzu.

NAŠA VOJAŠKA DEPUTACIJA V PRAGI.

Praga, 25. januarja. (Izv.) Predsednik Masaryk je danes sprejel deputacijo 21. jugoslovanskega polka in jo povabil na kosilo.

Deputacija jugoslovanskega 21. infanterijskega polka, ki nosi kakor znano častni naslov «češkoslovaški», je bila včeraj objavljena od udruga českoslovaških oficirjev v salone «Cizinekega kluba» na Zofinu na slavnostni banket. Danes dopoldne je bila deputacija sprejeta od ministrskega predsednika dr. Beneša in je obiskala tudi komandanta 1. češkoslovaškega infanterijskega polka. Popoldne so si gostje ogledali Prago in odpotujejo jutri v Plzen.

RUMUNSKI PARLAMENT RAZPUŠČEN.

Bukarešta, 23. januarja. (Izv.) Uradni list objavlja kraljevi dekret, s katerim se razpušča parlament. Nova narodna skupščina bo imela značaj konstituante. Volitve v konstituanto se bodo vršile v prvi polovici marca, prvo zasedanje bo pa dne 23. marca.

GRŠKI IN RUMUNSKI PRESTOLO- NASLEDNIK PRIDETA V BEOGRAD.

Beograd, 25. januarja. (Izv.) Po poročilu iz Bukarešte odputujeta rumunski in grški prestolonaslednik v Atene. V soboto se ustavita spetoma tudi v Beogradu, kjer obiščeta kralja Aleksandra.

PAPEŽEV DEDIČ.

Rim, 25. januarja. (Izv.) V svojem testamentu, ki je bil takoj po papeževi smrti odprt, je zapustil Benedikt XV. vse svoje znatno premoženje svojemu nečaku princu Chigi. Oporoka je vzbudila v Rimu mnogo pozornosti in komentiranja.

trati, ako se hoče doseči konsolidacija zunanje in notranje politike. Zahrevali moramo davčno zakonodajo, ki bo enaka za vse, istotako sodni zakon, zakon o oblastih in o njihovi samopravi. S temi zakoni moramo šele poskratiti dalje in ustvariti tako državo, da bodo naši nasprotniki, ki špekulirajo sedaj na račun naše razdrapanosti, v svojih intencijah oslabljeni in bodo končno izpolnili naše zahteve. Naša vlada se je pobrigala, da sklene pogodbe z državami, ki imajo iste interese in cilje, in so v zmislu trianonske in nejske pogodbe pripravljene preprečiti izigravanje mirovnih pogodb. Sklenila je pogodbo s češkoslovaško in Rumunijo in napravila s tem v zunanji

Zverinski zločin v Zagrebu

Zagreb, 25. januarja. (Izv.) Vojak Guro Vlačić, do sedaj še nepoznan četa, je bil pred kratkim na 14dnevem dopustu v Daruvaru, kjer se je seznanil z deklico Marijo Hološ. Obljubil ji je, da ji preskrbi dobro službo v Zagrebu, čim se vrne tja.

Ko se je z dopusta vrnil v Zagreb, ji je pisal, da je že našel za njo primerno mesto in da naj pride v Zagreb. Dekle se je res odpravilo z doma in prišlo danes v Zagreb, kjer je najprej v neki gostilni pustila svojo prtljago in se potem podala na stanesek z Vlačićem. Vojak jo je peljal na sprehod proti Vrabčam, kjer jo je spjel v tamkajšnji gozd. Tam jo hipoma napadel, jo vrgel na tla, jo najprej posilil, potem pa ji z bajonetom zadal več težkih ran; polastil se je nato njene zlate ure in verižice z medaljonom in ji odvezel tudi 16.000 kron, ki jih je imela deklica pri sebi, nakar je pobegnil.

Mimodolci so našli težkoranjeno dekle v gozdu in jo spravili v bolnico usmiljenih sester v Zagrebu. Med zaslišavanjem je izgubila nesrečna deklica zavest in se sedaj bori s smrtjo. Komanda mesta je takoj odredila racijo po vsem mestu in okolici, vendar do tega hipa morilec še ni bil prijet.

Bestialen zločin je vzbudil po vsem Zagrebu veliko razburjenje in ogorčenje.

VAŽNE SPREMEMBE V DIPLOMACIJI.

Beograd, 25. januarja. (Izv.) V ministrstvu zunanjih zadev bodo v kratkem izvršene razne premostitve diplomatskih predstavnikov. Kakor se čuje, bo dosedanjji vođa našega poslanstva v Rimu, g. Antonijević, premeščen v Washington, za naslednika pa imenovan kot polnomočni minister g. Milutin Jovanović, dosedanji naš poslanik v Bernu. Oba poslanika se nahajata sedaj v Beogradu.

OGROMNO PRISILNO POSOJLO V NEMCIJI.

Berlin, 25. januarja. (Izv.) Na včerajšnjem zborovanju meščanskih strank, katerega so se udeležili tudi državni kancelar, finančni minister in dr. Rathenau, se je razpravljalo o vprašanju novih davkov. Končno se je sklenilo, da se za primer da bi povzicanje davkov še ne moglo kriti vsote za reparacije, razpiše prisilno državno posojilo v obsegu 40 milijard mark. Danes popoldne se sestane medstrankarski odsek, ki bo razpravljal o tem vprašanju.

politiki velik korak naprej. Napraviti pa moramo sedaj še drugi korak. Sprejeti moramo tudi predložene zakone, ki nam bodo dali še več moči, da moremo braniti svoje interese sami, brez vsake pomoči.

Zbornica je spremljala izvajanje ministrskega predsednika s ponovnim burnim odobravanjem in mu je priredila ob koncu govora ovacije.

Za ministrskim predsednikom je govoril klerikalec Sušnik. Med njegovim govorom pa je nastal veliki njegovog zivanja tak hrup in vihar, da niso mogli razumeti nobene njegove besede niti ni, ki so sedeli poleg njega.

Minister Pribičević o hrvatskom vprašanju

Beograd, 24. januarja.

Na današnji seji Narodne skupščine je v nadaljevanju debate o vladini deklaraciji kot prvi povzel besedo minister prosvete Svetozar Pribičević, ki je najprej ožigal negativno, razlajajočo kritiko opozicije, zlasti zemljoradnikov, potem pa izvajal med drugim:

«Posl. Jovanović se zelo vara, ko govori o nekih specializistih za hrvatsko vprašanje. Tu se ne more govoriti o hrvatskih specializistih, ker ni hrvatska nobena kolonija, radi katere bi se morali posluževati specializistov. Zlasti o gosp. Jovanoviću, ki je bil poslanik na Dunaju, sem mislil, da pozna celo naše vprašanje in da ne bi bil prišel na diplomatsko mesto, ako ne bi bil poznal tega vprašanja. Zemljoradniška stranka sama ni poslušala specializistov o hrvatski politiki, ker če bi jih bila poslušala, ne bi bila poslala pozdrava g. Radiću, kakor je to storil g. Komadinski. (Zemljoradniški ugovorjajo. Glasovi: Nj tako!) G. Jovanović bi moral imeti v tem vprašanju svoje stališče ali bi se vsaj moral držati stališča svoje stranke, ki ima izdelan program glede naše notranje politike. In ko je rekel, da delo vlade ni bilo dobro, bi bil moral tudi reči nekaj konkretnega, kaj bi bila morala vlada napraviti. Vlada se ne boji, če on v javni skupščini pove, kakšen recept bi se moral uporabiti za rešitev hrvatskega vprašanja in kakšno stališče zavzema v tem vprašanju. Samo negativna stvar absolutno ne interesira skupščine.

G. Protić je rekel, da so tu prazne klope in da je to najboljši dokaz, da niso zdravi odnosi in da obstoji hrvatsko vprašanje. Del krivde je zvrčal na sam početek dela v skupščini, to je na sam poslovnik. Izjavljam, da je ta poslovnik predložil Narodni skupščini vlada dr. Vesnić. (Ugovori pri Jugoslovanskem klubu.) Ta poslovnik je torej predložil tudi g. dr. Korošec, ki je bil član te vlade. (Protesti pri Jugoslovanskem klubu. Posl. dr. Hohnjec: To ni točno! Jaz sem proti temu protestiral!)

Mesto o prisegi v poslovniku se označuje kot ono mesto, radi katerega ni Radićeva stranka prišla v to skupščino. Medtem pa temelji to mesto na principih, ki so osnovani v samem zakonu za volitev v ustavotvorno skupščino. Za ta zakon je glasoval skoro ves državni blok, ki je bil takrat v vladi, glasovali so zanj tudi oni, ki se danes v takozvanem hrvatskem bloku.

Tukaj se govori o hrvatskem vprašanju v smislu, kakor bi ne bilo potrebno govoriti. Predvsem se ne sme govoriti tukaj o poslancih Hrvatske in ne o poslancih Srbije, ker v Narodni skupščini ni niti poslancev Hrvatske, niti Srbije. (Odobranje, Glasovi: Tako je!) Volilni zakon za ustavotvorno skupščino ne pozna provincialnih poslancev, temveč izrecno pravi da so poslanci, najsi bodo izvoljeni kjerkoli, poslanci vse države. (Odobranje v centru.) Gospodje, ki so hoteli postaviti državno - pravna vprašanja v ustavotvorni skupščini, niso mogli glasovati za ta volilni zakon, ker so bili mnenja, da se ima dežela porajati za deželo, narol z narodom. Ako so to hoteli, bi imeli to izraziti v tedanjem začasnem Narodnem predstavništvu in zahtevati, da imajo priti v skupščino zastopniki posrednih pokrajin in posrednih narodov. Toda vsi ti gospodje niso stali na tem stališču, sprejeli so zakon o volitvah

za ustavotvorno skupščino, ki predstavlja edinstvo države, ter so došli v ustavotvorno skupščino. Zato bi bilo treba, da delajo tudi nadalje v tej skupščini.

Edino Radićeva stranka ni glasovala za ta zakon, ker ta stranka ni prišla tudi že v začasno Narodno predstavništvo, češ, da se ima prej rešiti vprašanje Hrvatske v smeri, kakor zahteva to njen program.

(Posl. Vladko Rajić: «Radić ni mogel priti, ker ste ga zaprili!»)

Minister Pribičević: «Zaprta ga je vlada, v kateri je sodeloval tudi doktor Korošec!»

(Posl. Voja Lazić: «Kaj o prosvetni politiki gospod minister!»)

Minister Pribičević: «O prosvetni politiki, gospodje zemljoradniki, niste govorili in zato tudi jaz ne morem govoriti. Prosveta vas nič ne interesira. Ako bi zemljoradnike interesirala prosveta, bi v tem vprašanju več govorili kakor pa o vprašanju zunanje politike. Potrebno bi tudi bilo, da se zemljoradniška stranka več interesira za narodno prosveto, kakor pa za visoka zunanja vprašanja.

Ako se je že govorilo o hrvatskem vprašanju sedaj povodom vladne deklaracije, ni bilo potrebno, da se tako lahkomiselno spravlja v javnost ta rečenica. Vzemimo, da obstoja tudi analogno srbsko vprašanje. Potem prideemo potom analize do tega, da mora priti do spora med Srbi, Hrvati in Slovenci z ozirom na vprašanje, kakšna naj bo ta notranja organizacija naše države.

Ustavitelji krfske deklaracije so stali na stališču, da ni med Srbi, Hrvati in Slovenci posebnih interesov, sfer ter da ne morejo na tej podlagi zahtevati posebej Hrvati, posebej Srbi in posebej Slovenci zaimčenja svojih političnih individualnosti. Svetoval bi zato, da se narodno vprašanje ne razpravlja na ta način.

Radićevi zaradi tega niso došli v skupščino, ker vedo, da ne bo dolgo trajala. Radićevi bodo prišli po drugi volitvi, zakaj ako ne pridejo, ne bodo imeli možnosti, da pridejo po tretji volitvi.

Nadalje navaja gosp. Pribičević vse, kar je Stjepan Radić med vojno in pred vojno pisal in delal, in opozarja na nekatere točke iz njegovih brošur, v katerih je spravljal Avstrijo, Nemčijo, Habsburžane in njihovo zmago v zvezo z usodo Hrvatske. Sodbi, da je treba v naših medsebojnih odnosih imeti velika potrebljivosti. Vse nadaljnje delo mora temeljiti na današnji ustavi ter se mora poglobiti vsaka težnja, ki stremi za revizijo te ustave. Sedaj je treba skrbeti, da ustava ne postane mrtva beseda. Četudi se ne more pričakovati, da mora postati v naši državi takoj vse dobro po sprejetju ustave. Narodna skupščina in zakonodajni odbor imata nalogo, da storita vse, kar je potrebno, da se spravi ustava v življenje.

V svojem nadaljnjem govoru se je dotaknil minister Pribičević uradniškega vprašanja in izjavil, da je treba, da so uradniški organi države in ne organi strank. Ako bodo točno vršili svojo dolžnost, potem ne bo potreba v ustavi odstavka o partizanstvu in korupciji uradništva. Glede uradniškega vprašanja se bodo vse stranke sporazumele.

Svoj govor je končal minister Pribičević med burnim odobravanjem vseh vladnih strank.

Politične beležke

+ Kaj določa zakon o novih volitvah za narodno skupščino? Ker se v zadnjem času ponovno pojavljajo glasovi o razpustu parlamenta in novih volitvah, ulegne marsikoga zanimati naslednje: Zakon z dne 8. septembra 1920 razglasi v «Službenih Novinah» št. 195 z dne 6. septembra 1920, določa v členu 1: «S proglasitvijo ustave preneha ustavotvorno in začne zakonodajno delo narodne skupščine, ki pa ne sme dalje trajati nego dve leti.» Ustava je bila sklenjena dne 28. junija 1921 na Vidov dan in v «Službenih Novinah» št. 142 A istega dne razglasila. Po teh jasnih določilih sme torej sedanja skupščina zborovati in sklepati zakone dve leti, to je do zaključnega 28. junija 1923. V smislu člana 52. ustave ima kralj pravico, razpustiti narodno skupščino, toda ukaz o razpustitvi mora obsegati obenem razpis novih volitev najkasneje v roku treh mesecev in ukaz za sklicanje novo izvoljene narodne skupščine najkasneje v štirih mesecih oči dne, ko je bila skupščina razpuščena, bi v petnajstih dneh po izvršenih volitvah. Sedanja narodna ustavodajna skupščina mora sprejeti vse one zakone, ki so v neposredni in tesni zvezi z ustavo, kakor tudi zakone finančnega značaja, ki ne trpe odlaganja.

+ Zabeležbe vredno je dejstvo, da je bila ponedeljkova mariborska «Straža» radi protidržavnega hujskanja zaplenjena. S svojimi hujskarijami ni hotela prenehati niti v številkah, v kateri javlja smrt vrhovnega poglavarja katoliške cerkve.

+ «Samouprava» o hrvatskem problemu. Osrednje glasilo radikalne stranke «Samouprava» prinaša pregled skupščinske debate o vladini deklaraciji in se obširneje bavi z očitki, ki so padali tokom debate proti vladi glede hrvatskega problema. «Samouprava» ugotavlja, da vlada ne zale ne prav nobena krivda, ako zastopniki Hrvatske ne prilajajo v narodno skupščino, ki je edini poklicani in merodajni forum, da rešuje in upošteva želje naroda. Tako radikalna kot demokratska stranka sta na svojih zadnjih strankarskih kongresih jasno precizirali svoje stališče v hrvatskem problemu, ki za njih kot tak, kakor ga razglasa «Hrvatski blok», sploh ne postoji, kar je jako točno ugotovil minister za notranje zadeve. Rešitev hrvatskega problema je po mišljenju «Samouprave» v moči Hrvatov samih in v njih spoznanju, da so toliko časa na krivi poti, dokler odklanjajo vsako možnost sporazuma. «Samouprava» tudi na temelju svojih informacij iz Zagreba ugotavlja, da je tam v zadnjem času atmosfera mnogo boljja, ker stopajo najintenzivnejši elementi že v ozadje in prilajajo na površje ljudje, ki mislijo že treznejše.

Po svefu

— Amerika in genavska konferenca. Predsednik Harding in državni tajnik Hughes pričakujeta te dni obširni poročil ameriškega poslanika v Londonu, polkovnika Harveya, na podlagi katerih bosta potem precizirala stališče Amerike napram konferenci v Genovi. Harding hoče detajlov iz Canneskih razgovorov in sklepov glede genovske konference. Politični krogi trdijo, da bo odločitev ameriške vlade odvisna tudi od poročil ameriškega poslanika v Parizu Myrona T. Herricka, ki ima nalogo, poročati o položaju na Francoskem. Če se Francija ne udeleži konference, tedaj bodo smatrali Zedinjene države konferenco za ne dovolj pristojno in bodo istotako odklonile sodelovanje. Sicer pa v Ameriki prevladuje mnenje, da bo konferenca samo gospodarska, če bi pa Evropa hotela na konferenci zaplesti tudi Ameriko v svoje politične zadeve, tedaj se Amerika gotovo ne udeleži konference. Očito se bo, ali se konferenca udeleži ali ne, šele tedaj, če se ji dajo dovoljna jamstva, da konferenca samo gospodarska. V tozadnjih zaključkih v Cannesu Amerika še ne vidi jamstev, da konferenca ne bo tudi politična.

— Sazonovi memoari. Bivši ruski zunanji minister Sazonov namerava izdati v Varšavi svoje spomine na svetovno vojno, v kateri bo skušal dokazati, da on ni nikdar nasprotoval osvoboditvi Poljske in drugih narodov, ampak le pomemni ruski dvor.

— Vozne cene v Rusiji so bile zadnji čas zopet povečane za 100 %. Najnižja vozna cena je 30.000 rubljev, voznika Petrograd - Moskva stane 250.000 rubljev.

— Problem Indije. V Bombaju se je vršila konferenca med zmernimi in radikalnimi indijskimi nacionalisti v svrhu ujedinjenja obeh strank. Konferenca ni uspela. Vodja radikalnih nacionalistov Ghandi je predložil na konferenci resolucijo, v kateri navaja sledeče pogoje za spravo z angleškimi oblastmi: Francozi morajo izprazniti Sirijo, Angleži pa Egipt, razen tega morajo angleške čete takoj zapustiti Indijo. Zmerni nacionalisti pa so se postavili na stališče, da so ti pogoji nesprejemljivi in so demonstrativno zapustili zborovanje.

Prosveta

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

DRAMA.

Cetrtek, 26. jan.: V korist udruženju gledaliških igralcev. «Hamlet», izv. Petek, 27. jan.: «Gardist». E. Sobota, 28. jan.: «Hamlet». D. Nedelja, 29. jan.: Popolne ob 3. uri. «Peterčkov poslednje sanje». Izv. Nedelja, 29. jan.: Zvečer ob 8. uri. «Gardist». Izv. Ponedeljek, 30. jan.: «Hamlet». A. Torek, 31. jan.: Predstava za ubožne otroke, popoldne ob 3. uri. «Peterčkov poslednje sanje». Izv.

OPERA.

Cetrtek, 26. jan.: «Faust». B. Petek, 27. jan.: «Labodje jezero». C. Sobota, 28. jan.: «Bohema». E. Nedelja, 29. jan.: «Prodana nevesta». Izv. Ponedeljek, 30. jan.: Zaprta. Torek, 31. jan.: «Faust». C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Cetrtek, 26. jan.: «Fav». C. Petek, 27. t. m.: «Pitčar». A. Sobota, 28. t. m.: «Parizanka». C. Nedelja, 29. jan.: ob 15. «Za narodov blagor» (Ljudska predstava); ob pol 20. «Poljska kri. Izv. Ponedeljek, 30. t. m. Produkcija dramatične šole. Izv. Torek, 31. t. m.: «Dedič velikega časa». B.

Današnja predstava «Hamlet» odpade. Iz gledališke pisarne poročajo: Zaradi nepremostljivih zaprk odpade v dramskem gledališču predstava v cetrtek dne 26. januarja. Kupljene vstopnice veljajo za sobotno predstavo «Hamlet» (Izv.).

Stoletnica Schliemannovega rojstva. One 6. t. m. je preteklo sto let od rojstva slavnega preiskovalca klasičnih starin. Schliemann je bil rojen v mestu New Bukow v Meklenburški in je postal trgovski pomočnik. Neki dljak pa ga je s Homerom tako navdušil, da se je začel kot mlad fant učiti grščine; znal je kmalu vsega Homerja na pamet. Ker je postal med tem kot trgovec precejšen «Protz», se je odločil prekopati Trojo, kar je tudi storil, pri čemer je odkril mnogo zanimivega. Prekopani je tudi Mikene in Ita ko in je izdal leta 1874. knjigo «Trojanske starine», ki bo arheologom še dolgo dobro služila. Pri njegovih preiskovanjih mu je pomagal profesor Dörpfend, ki je tudi mnogo napisal o Schliemannu in njegovem delovanju. Schliemann je umrl leta 1890. In počiva v Atenah v krasnem mavzoleju, zgrajenem v antičnem stilu.

Strossmayerjev dan v Ameriki. «Kulturni Savez» v Zagrebu je dobil iz Severne Amerike dopis tamošnjih hrvatskih kulturnih društev, ki naznanja, da bodo Hrvatje v Ameriki dne 4. februarja slovesno praznovali «Strossmayerjev dan».

Ličarjev uspeh v Beogradu. Dne 17. t. m. je priredil prof. Ciril Ličar v Beogradu v dvorani «Stanković» klavirski koncert s Hindlom, Beethovnom, Sinetom, Novakom in Debussyjem ter Chopinom na programu. Milojke Milojević piše o njem v «Politiki»: «Ličar je popoln umetnik v najboljšem smislu besede. Stavljeno si nalogo je rešil z lakoto tehnične dovršenosti in globlino zdrave, muzikalčne intuicije.»

Nove knjige. Biblioteka «Albatros» v Beogradu je izdala te dni Rastka Petrovića knjigo «Burleska gospodina Peruna, boga groma», katero je kritika neusmiljeno strgala. Josip Kubundžić, avtor «Ponoči», ki je dobila hrvatsko «Demetrovo nagrado», pa je v isti založbi izdal mišično novelo «Lunara».

Dom gledaliških igralcev v Beogradu. Zveza gledaliških igralcev, sekcija Beograd, zgradi v Beogradu Dom gledaliških igralcev, ki bo služil članom v stanovniške namene. Beogradska občina je za ta «Dom» prepustila brezplačno stavbišče, vredno poldrugi milijon kron.

Ljudska univerza v Mariboru. Predavanja se prične v soboto dne 28. t. m. Otvorilni govor bo imel župan gosp. Grčar, prof. Pavaj pa bo predaval o temi «Kaj je in kaj ni prava izobrazba».

Rusko komorno gledališče v Pragi bo pričelo s pomočjo vlade poslovati meseca februarja pod imenom «Rusko komorno gledališče». Člani tega gledališča so člani bivših ruskih velikih gledališč v Moskvi in Petrogradu; izvajali bodo izključno drame ruskih ter novejših čeških pisateljev. Gledališče se otvori dne 5. februarja v hotelu «Palace» s Tolstega «Močjo teme».

Propaganda češke literature. Založba B. Kočí v Pragi je izdala dve luksuzni izdaji zbranih del Božene Němcove v angleški prstavi. Knjigo prodajajo sedaj v Ameriki in v Londonu.

Glazunov v Berlinu. Te dni pride slavni kompozist, katerega «Serenado» smo nedavno čuli na il. koncertu drja. Cerina, na svojo turnejo po Evropi v Berlin, kjer bo priredil več koncertov, katerih dohodek bo uporabil za svoje gladijoče rojake v Rusiji.

Dr. Richard Strauss je te dni postal ljubljencem londonske umetniške publike in je predmet neprestanih intervjuov. Zdi se, da bo moral napovedati še nekaj koncertov v «Olbert Hallu». Strauss se posebno toplo izraža o novejših kompozicijah Pfitznerja, ki pomeni balet korak naprej od Wagnerja, Schreckerja, Kornaolda in Reznicka ter Harsegerja. Glede Duranta in njegove umetnosti pravi: «Današnja ni ostalo po vojni nič drugega, kakor sama lakota in umetnost. Lakota in umetnost pa zblizata ljudi med seboj bolj kot vse drugo.»

Iz češke literature. Znani češki pisatelj in prijatelj Jugoslovancev, Josip Holodeti, bo izdal v kratkem velik epos «Sokolevič», katerega snov je vzlet iz jugoslovanske zgodovine. «Češkoslovenska rezbilika» pravi, da bo to delo, ki bo izšlo v založbi «Husov dediča» prvi češki modernni epos.

Balzacova literarna nagrada. Rus Pavel Zaharov je osnoval v Parizu fond za podeljevanje Balzacove literarne nagrade, ki vsako leto podeli avtorju najboljšega romana, ki ga izmed predloženih spisov določi posebna jury, katere predsednik je letos romanopisec Paul Bourget. Nagrada znaša 20.000 frankov.

Mollerjeva razstava v Parizu je bila otvorjena dne 10. t. m. v Palais-Royalu. Iniclativo za njo je dala «Comedie Française». Na razstavi so zbrani spomini na Mollerja, katerih sicer ni mnogo, ki so pa zelo zanimivi. Večinoma jih je posodil razstavi muzej «Comedie Française». Med drugim sta razstavljena v Palais-Royalu tudi dva fotelja, med njimi fotelj, na katerem je Moller umrl. Dalje so na razstavi mnogobrojni portreti mojstra, med njimi znani portret, ki ga je naslikal slikar Mignard. Bibliografski del zlozhe je zelo velik in vsebuje dragocene spomine, med temi izdaje Mollerjevih del iz leta 1734. in 1804.

Sokolski vestnik

Sokol v Ljubljani opozarja svoje članstvo na svoj občni zbor v nedeljo dne 29. t. m. ob devetih popoldne v dvorani Mestnega doma. Osebo neznani, ozir. manj znani člani imajo pristop le proti društveni izkaznici. — Odbor.

Tolovadno društvo Sokol v Višnji gori naznanja vsem svojim članom in članicam, da se vrši redni občni zbor dne 29. t. m. v svojem domu ob treh popoldne ter prosí za obilno udeležbo.

Šah

Šahovski klub v Litiji ima svoj redni občni zbor dne 27. t. m. ob osmih zvečer v klubovem lokalu «Hotel Chicago» v Litiji. Na dnevnem redu je tudi sprememba pravil.

Rešitev naloge št. 15: 1.) D1—F1, 2.) F1—H1, 3.) H1—G1, 4.) G1—F1, 5.) F1—E1, 6.) C1—D1, 7.) B1—A1 šah-mat.

Rešitev naloge št. 16: Stolz c5—h5 odloči igro v prid belomu.

Stanovanjska anketa v Celju

Celjski stanovanjski urad je sklical za 24. t. m. anketo premožnejših ljudi mestne in okoljske občine, na kateri se je vršila obsežna debata o vprašanju, kako bi se odprmo sedanjim stanovanjskim bedit v Celju. Anketo je otvoril imenoma mestne občine župan dr. Juro Hrašovec, nakar je podžupan Žabkar v stvarnem eksperimentu predlagal, naj bi mestna in okoljska občina najeti večje posojilo pod jamstvom hišnih posestnikov, s katerim bi se zgradile štiri hiše za delavska, ena pa za uradniška stanovanja, skupno 60 stanovanj, kar bi stalo približno 10 milijonov kron. Za obrestovanje in amortizacijo glavnice naj bi se naložila občinska doklada na sobe. Za več kakor eno sobo bi se pobiralo od vsake nadalje letno po 60 kron stanovanjske davka, kar bi doneslo letno 240.000 kron, od mebljanih sob v podnajemu še nadaljnih 60 kron na leto, kar bi zneslo 120.000 kron. Vrh tega naj bi se za luksuzna stanovanja naložil še davek 400 kron letno, kar bi doneslo 200.000 kron. Skupni dohodek bi znašal torej 560.000 kron, kar bi zadostovalo za obrestovanje, amortizacijo, davke in popravila.

Ravnatelj Westenove tvornice, z. Pielfer, je predlagal, naj se zida osem stanovanjskih hiš po 12 stanovanj, ki bi stala štiri milijone dinarjev. Za obrestovanje in amortizacijo glavnice naj bi se uvedla stanovanjska doklada, in sicer za eno sobo 15 D, za dve 40 D, tri 75 D, štiri 100 D, pet 190 D, šest 250 D in sedem 425 D na leto. Ako se računa, da je v Celju in okoljski občini okoli 2200 stanovanj in se vzame povprečno davek 75 D na stanovanje, bi doneslo to letno 170.000 dinarjev. Prodajalniški in pisarniški prostori naj bi se obdavčili še posebej, s čimer bi se pridobilo še nadaljnih 25.000 D. Ako bi se dobilo od uprave fondov v Beogradu posojilo po 2 odstotka, bi ostalo za amortizacijo in vzdrževanje še 150 tisoč dinarjev v leto, tako da bi se stvar amortizirala v 15 do 20 letih.

O predlogih se je razvila živahna razprava, v katero so posegli gg.: dr. Ogriček, Rebeck, Koren, Goligranc, dr. Božić in dr. Kalan. Končno je bil sprejet predlog, naj se izvoli akcijski odbor, ki naj prouči vse predloge in predloži potemu najboljšega v obliki spomenice občinski odboroma obeh interesiranih občin. V akcijski odbor so bili izvoljeni: dr. Božić, Žabkar, Pfeifer, Goligranc, Martinčič, Vinko Kukovec, dr. Hrašovec, dr. Ogriček in Rebeck.

Nato je bilo na predlog dr. Kalana sklenjeno, naj se skliče anketa denarnih zavodov, ki naj bi financirali akcijo, ako bi Uprava ljudem ne dovolila posojila. Zato pa bi se jim slo pri gradnji njihovih hiš na roko. Kakor čujemo, je stanovanjski urad že za 27. t. m. sklical anketo celjskih denarnih zavodov in je upati, da se prične letošnje poletje v Celju zelo živahno stavbno zibanje.

K primorskim volilvam

Izd občinjskih volitev v Julijski Benečiji je pokazal, da izramo Jugoslovani v vseh večjih mestih raznoma majhno ulogo, gotovo pa mnogo manjšo, nego pred svetovno vojno. To dejstvo so razkrile pravzaprav že italijanske državnozbornske volitve, toda tudi takrat to zmanjšanje naše veljave v mestih ni presenečalo onega, ki se je malo bolj zamislil v nov položaj.

Ta nov položaj obstoja v glavnem v sledečem: Mi smo bili v primorskih mestih po velikem delu močni vsel obile množine takomenovanega flotantrnega prebivalstva. Vzemimo za primer Trst; tu se je odstotek naših javnih nameštencev v poslednjih letih precej hitro dvigal, dočim je stalo število onih, ki bi se gospodarsko, s trgovino ali sploh političnim vdomačili v mestu, raznoma majhno. Prav tak je bilo v Pulju, boljše je bilo le v Gorici.

V naših časih je odvisno od političnega značaja vlade, kako flotantrno prebivalstvo si drži v svojih mestih. Opazujemo lahko, da si povsod država vzgobji ali kakorkoli zbere one elemente, na katere se lahko čim bolj zanese glede recimo državnosti. Avstrija je na ta način držla nemškutarstvu v štajerskih in koroških mestih. Madžari so po isti metodi z velikim uspehom in razmeroma zelo hitro množili madžarski življ po mestih med ogrskimi narodnostmi.

Ista tendenca je ostala pri vseh novo nastalih državah. Vse streme no

tem, da v javno upravo od najvišjih do najnižjih mest nameste zanesljive ljudi, katerih politično naziranje se vjema s tendencami države. Tako so Italijani, izbrivši eden ali drugi povod, sistematizirano izganjali naše ljudi iz primorskih mest, iz javnih služb, od železnice, od povsod. In tako kakor izgleda danes Celje ali Maribor ali Ptuj pretežno slovensko, prav tako so se mesta v Julijski Benečiji politizirala. Razlika je seveda velika v tem, da smo mi poslovenili nemške otoke sredi kompaktne slovenskega ozemlja, in s tem le pospešili s prirojnimi razvojnimi smermi današnje dobe se vjemajoči proces, dočim Italijani poživljajo ali celo na novo ustanavljajo narodne otoke sredi kompaktne slovenskega ozemlja.

Ako dobivajo italijanske liste po upravnih, uradniških središčih večje število glasov, moramo pri tem računati s tem, da bo tak položaj ostal, dokler se nam ne bo posrečilo, spraviti svoje ljudi v italijanske javne službe in se na njih držati seveda s primernim naravno - političnim samozatejevanjem. Samo na ta način bomo držati označene postojanke, sicer se bomo nahajali napram njim v slišenem razmerju, kakor smo bili napram malim nemškutarim trgov in mestecem na nemški meji.

Tak je položaj sedaj. Sistem nove državne ureditve je onaj najmočnejši činitelj, ki nam bo diktiral izide sledečih volitev. O tem si moramo biti na čistem in temu primerno urediti svoje postopanje.

* **Poštevno društvo JDS za kolizejski okraj** v Ljubljani ima svoj občni zbor v soboto dne 11. februarja v gostilni pri Strgulcu, Gosposvetska cesta, in sicer ob 7. uri zvečer. Po obnem zboru se vrši zabavni večer z raznovrstnim programom.

* **Na demokratskem diskusijem večeru** v Celju, ki se bo vršil dne 27. januarja ob 20. uri v hotelu «Beli orli», bo referiral zadržni ravnatelj g. Janjo Lesničar o valutnem problemu, nakar bo sledila debata o tem vprašanju.

* **Demokratski večer v Ptuj** se vrši prihodnjo soboto v tamkajšnjem Društvenem domu. Vsi prijatelji demokratske stranke so vabljeni.

* **Naša vojaška mislja v Pragi.** Iz Prage nam poročajo: V torek dopoldne je prispela semkaj delegacija jugoslovanskega pešpolka št. 21, ki se nazivlje češkoslovaški polk. Jugoslovanski gostje so bili na kolodvoru najpriširnejše pozdravljeni. Pozdravil jih je poveljnik general Sirovy. Golba je zaigrala jugoslovansko in češkoslovaško himno. Nato so gostje odšli v svoja stanovanja. Popoldne so posetili ministra za narodno obrambo Udržala. Zvečer so bili povabljeni pri generalu Sirovemu ter se pozneje udeležili slovenskega plesa. Včeraj je delegacija posetila ministrskega predstojnika dr. Beneša in župana dr. Baxo.

* **Albanska spomenica.** Včeraj sta sprejela v Ljubljani albansko spomenico prof. Joško Jeras in urodnik Vitoimir F. Jelenc kot spomin na pot skozi Albanijo leta 1915. Albanska spomenica je moderno v švicarski medaljevini Huguenin izdelano odlikovanje. Na celotnem s črnim robom obrobjenem traku visi na kraljevski kroni srebrni beli orel, ki drži v krempljih in objema s peroti z lovorjem vencem obkrožen medaljon; na čelni strani medaljona se nahaja v reliefu portret kralja Aleksandra z napisom: «Svojim ratnim drugovima — Aleksandar» — a na drugi strani napis: Za vernost Otadžini — 1915.

* **Ostavke na svojo službo** je podal g. Peter M. Vučković, načelnik oddelka za skostevre v ministrstvu pravde. G. Vučković je otvoril odvetniško pisarno v Beogradu.

* **Zaradi so je g. inženjer Viktor Klodnik** v Ljubljani z gospodsko Inko Karbovo, učiteljico istotam. Čestiti!

* **Umrl je dne 15. januarja** po močni bolezni g. Urban Gril, železniški sprvodnik v pokopju. Staršček v 85. letu je bil splošno priljubljen. N. v. m. p. — V Celju je umrla dne 25. januarja ga. Heda Osolc, žena nadgeometra g. Frana Osolca.

* **Popravlak.** V torekovi številki so nam je v notici o «Pristojbeniku za takšno pešino in splošno tarifo» vrnila neželjena glasovna pomoč. Stavke: «navaja v praktičnem pregledu vse danes neveljavne pristojbine» se mora popraviti: «navaja v praktičnem pregledu vse danes še veljavne pristojbine».

* **Mraz.** Po nekaterih vlažnih dnevih je zavlačeval tudi pri nas precejšen mraz. Temperatura je padla na 6 stopinj C. Po vestih iz Nemčije je nastopil hud mraz v celi severozapadni Evropi. V srednji Nemčiji kaže toplotomer 10 do 18 stopinj pod ničlo. Nizka temperatura se pomika v južnozpadni smeri. Tudi v severozapadni Rusiji vlada huda zima.

* **Razpust taborišča v Strišču.** Ko je leta 1915 nastala avstrijsko-italijanska vojna, je moralo na desettisoče Goricanov zapustiti svoje domove. Večina se je naselila na ozemlju sedanje Slovenije, najbelašji begunci pa so bili razmeščeni po raznih taboriščih, zlasti v Brucku ob Litvi, Wagni itd. Ob razpadu Avstro-Ogrske so se vrnili ti begunci v Jugoslavijo, kjer jih je takratna Narodna vlada naselila v barakah bivše vojne bolnice v Strišču. Njih število je znašalo začetkom leta 1919 nad 3000 in njih oskrbovanje je stalo našo državo mnogo milijonov. Ko se je odprla italijanska meja, so se začeli po malem vračati v svojo staro domovino. 30. decembra lanskega leta se je priredil za strniške begunce zadnji transport, s katerim je odšlo okoli 100 ljudi, katerim se je ob tej priliki razdelila potrebna obleka in primarna denarna podpora. S koncem tega meseca se konča likvidacija državnih uprave taborišča v Strišču in tako izgine zopet eden najžalostnejših ostankov svetovne vojne.

* **Vojna škoda v Beogradu.** Beograjski občinski zastop je preložil reparacijski komisiji svoje zahteve glede vojne odškodnine. Mestna občina zahteva za deloma uničene, deloma odnešene predmete skupno 122 milijonov dinarjev odškodnine.

* **Virovitica — mesto.** Virovitica v Slavoniji, ki je uživala dosedaj pravice trga, je povzdignjena in uvrščena med mesta.

* **Palača mariborskih bank.** Iz Maribora poročajo, da bodo tamkajšnje banke skupno zgradile veliko bančno poslopje. V tem poslopiju bodo imele poslovne prostore vse banke in vrhutez bo še približno 500 sob. Za primernim stavbiščem se kaže pridno pozvedanje. Tozadejno akcijo vodi bančni ravnatelj Mally.

* **Za Obrtno razstavo v Mariboru,** ki se bo vršila meseca septembra, vlada že sedaj veliko zanimanje. Računa se, da bo približno 500 razstavljalcev. Razstavo priredi slovensko obrtno društvo pod vodstvom svojega predsednika g. Frana Novaka.

* **Pevski zbor «Glasbene Matice»** v Ljubljani. Skupna pevska vaja (moški in ženski zbor) se vrši v soboto dne 28. januarja ob 8. uri zvečer v pevski dvorani. Po vaji zelo važen razgovor. Polnoštevilo — Olbor.

* **Prihodnja vaja orkestralnega društva «Glasbene Matice»** v Ljubljani je v petek dne 27. januarja namesto v četrtki dne 26. januarja ob 8. uri zvečer in sicer v mali dvorani «Glasbene Matice» v Gosposki ulici št. 8 v prtiličju. Zaradi koncerta, ki se vrši dne 13. februarja je važna nujna udeležba vseh.

* **Podružnica Jugoslovanske Matice** v Ptuj je imela dne 21. januarja svoj redni občni zbor. Za predsednika podružnice je bil izvoljen nadučitelj Gorup. Poročilo blagajnika je pokazalo, da je bil uspeh delovanja podružnice v lanskem letu prav povoljen. Živahna debata se je razvila zaradi izdelave katastra narodnih tvtik. Zadevo se bo še proučevalo.

* **Društvo državnih nižjih uslužbencev** v Ljubljani. Projeli smo: Članstvo društva drž. nižjih uslužbencev se uljudno vabi na prijateljski sestanek, ki se vrši v petek dne 27. januarja ob pol osmih zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti. Zeletj je polnoštevilo udeležba. — Olbor.

* **50letnica svojega obstanka** proučavi «Slovenska Čitalnica» v Mariboru v soboto zvečer v Narodnem domu. Pri tej priliki bo predaval urodnik Borko o ruskem problemu.

* **Društvo jugoslovanskih tehnikov** v Pragi. «Društvo jugosl. tehnikov» v Pragi se najiskrenejše zahvaljuje vsem vredenjem darovateljem prispevkov za naučno ekskurzijo v Nemčijo. Iz Slovenije so darovali:

Prvi mestni mlin v Celju	K 800
F. Heinrich v Skofji Loki	> 400
Joso Gorec v Ljubljani	> 600
Dravogr. rafinerija olja v Mariboru	> 400
Železarna Muta v Muti n. Dr.	> 400
Medič. Rakove & Zankl v Ljubljani	> 200
J. Kopač & Komp. v Ljubljani	> 200
Fr. Čuček & Komp. v Ptuj	> 400
Opekarna v Račjem	> 1000
A. Kafež v Kočevju	> 100

* **Posetnike plesnih vaj bančnih uradnikov** v Ljubljani obveščamo, da se prelože plesne vaje na petek dne 3. februarja, ker je dvorana za četrtki oddana in drugih prostih dni ni na razpolago.

* **Pegavec na Hrvaškem.** Kakor nam poročajo iz Zagreba, se je v okraju Velika Gorica pojavilo večje število obolenj na pegastem legarju. Bolezen je zanesel baše neki železničar. Obbolelo je doslej 17 oseb, od katerih jih je 7 umrlo. Zdravstvena oblast je odredila vse potrebne korake, da se nevarna epidemija omeji.

* **Kaplan zmrznli v snegu.** Nedaleč od Marberga so našli pred kratkim zmrznenega v snegu kaplana Vidica, ki je bil kljub slabi konstituciji močno utlan plačil. Očividno se je na povratku proti domu hotel odpočiti, a je v snegu zaspal in zmrznil.

* **Umor ali samomor.** V bližini Medvoda so našli pred par dnevi truplo Slovence, v katerem so spoznali dimnikarja Josipa Gergevca. Na glavi je imel smrtonosno rano, povzročeno od samokresa. Ali je izvršil nesrečen samomor ali pa je bil morila ustreljen, še ni dognano. Orožništvo je odredilo obširno preiskavo.

* **Drzen vlomilec.** Včeraj ponoči je na travskem mostu v Mariboru so nahajajoči stražnik zaslišal zaženketanje šipe. Ko se je približal, je opazil, da je neki lopov razbil v trgovini Josipa Štetiča na Glavnem trgu izlozbeno okno in potem pobegnil. Stražnik je sicer takoj odhitel za njim, vendar pa ga ni mogel dohiti. Pozneje je policija prišla tuli pogon po mestu, ki pa je bil istotako brez uspeha. Malopridnež je odnesel s seboj dve bali platna, vredni po 2 do 3000 kron.

* **Tatvine.** Hrvatui Zajošn, ki je gnil z ljubanskega kolodvora prasiče, je eden vslet mraza onemogel in obležal. Ko je prišel Zajoš nazaj, ni bilo o praski ne duha ne sluha. — Iz gostilne Češnovar je bil ukraden zavoj manufakturnega blaga, vreden nad 2000 kron. Iz stojnice Marijo Zupan na Vodnikovem trgu pa so odnesli tatovi za 4000 kron blaga.

* **Nesreča v tovarni.** Iz Zagreba nam poročajo: V Arkovi tovarni v Vlaški ulici, se je pripetila v poneljek popolne težka nesreča, ki je zahtevala slovesko žrtve. Delavci so pomikali v tovarno vagone, naložene s premogom. Pri tem je prišel delavec Mijo Baranič med obijanje, ki so ga stisnili tako, da je umrl šez par minut.

Sport

Vremensko poročilo iz Bohinja dne 24. t. m. ob 14. Barometar 757, se stalno dviga. Temperatura — 2°C; oblačno; severovzhodni veter. Sneg za snuko in sankanje prav ugoden. Sankališče «Belvedere» izbornu urejeno. Smučarska skakalnica dobro uporabljiva. Pač pa drsališče še vedno pokrito s snegom in zato neuporabno.

II. smučarski izlet iz Ljubljane se vrši v nedeljo dne 29. t. m. na Planico pod Liscem, 673 m. Odhod iz glavnega kolodvora ob 5.50 do železniške postaje Preserje, od tam čez Preserje na Planico (1 uro 30 min.). Vabimo vse smučarje;

teren je ostri, glauc, za vse pripravlen, posebno za vezbanje v ovinkih! Provilant za opoldan seboj! Opoldanski odmor v «Planici» poleg cerkvice (vsak nekoliko čaja in sladkorja seboj). Povratek ob 16.30 čez Spodnjo Brezovico v Preserje. Mala večerja «Pri Rjavčku». Dohod v Ljubljano ob 21.50.

Sankalem-tekmovalcem. Zimskosportni odsek v Bohinju vpele pri letošnjih sankaskih tekmah g'ede merjenja doseženih časov novosti, ki jo bodo tekmovalci kot garancijo popolne nepristranosti gotovo pozdravili z največjim veseljem in zadovoljenjem. Cilj in start bodo namreč zvezana med seboj z električnim tokom in doseženi časi se bodo zaznamovali avtomatično z natančnostjo do petdesetinke sekunde. Naše vednosti je to edina v Jugoslaviji vpeljana izvedba merjenja časa.

Prijateljem rokometu v Ljubljani. Vseled ponudbe rokometnega kluba iz Brna, ki priredi o Veliki noči turnejo po Jugoslaviji, se pozivajo vse stare članice hazene in gospodične, ki žele na novo vstopiti, da pridejo sigurno k sestanku v nedeljo dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne v sobo «Sportne Zveze» v svrhu pogovora o trainingu in konstituiranju teama. — S. K. «Mirija».

KAKO SE OBVARUJEMO INFLUENCE?

Kakor smo že včeraj omenili, je prvi val influence ali španske bolezni zadel že tudi Slovenijo. Bolezen prihaja od severa, zlasti preko Avstrije iz Nemčije. Opazili so jo najprej v obmejnih krajih, posebno v Mariboru ter je sedaj preplavila Slovenijo.

Ker za to bolezen prihaja zdravstveni oblasti ni obligatna, tudi zdravstvena oblast nima še zanesljivih podatkov, kje in v kakli intenzivnosti letos nastopa influenza. Od zanesljive strani pa doznavamo, da je v Ljubljani bolezen že precej razširjena ter da je znano doslej samo v Ljubljani približno tisoč slučajev te bolezni. Bolezen se pojavlja po mesih in po doželi najbolj seveda tam, kjer pridejo ljudje v večji meri v osebne kontakt iz zdravniških krogov pa se nam zatrdnje, da je influenza toplotne narave, brez posebnih komplikacij in da zlasti nima za posledico pljučnice, ki je v prejšnjih letih, posebno pa leta 1918. in 1919. zahtevala mnogo žrtve.

Kakor izvaja zdravstveni nadzornik dr. E. Mayer v svoji informativni knjižici «Nalezljive bolezni», je influenza infekcijska bolezen, ki jo povzročajo inflični bacili. Okužitev se izvrši tako, da pridejo ti bacili, ki jih vdihamo s kapljicami slin bolnega človeka, v nos in sapnik ter povzročijo bolezen. Bacili sami ostanejo na zraku zelo težko virulentni, zato upravičeno domnevamo, da se širi bolezen po kontaktu od človeka do človeka.

Epidemije influence se pojavljajo ponajveč jeseni, pozimi in spomladi. V zadnjih 400 letih so bile velike epidemije po vsej Evropi. Ena izmed največjih je bila v zadnjem času leta 1918. in 1919.

Incubacija pri influenci traja dva do tri dni. Bolezen se prične z vročino do 40°. Bolniki dobe bolečine v čelu in križu; pojavi se jako močan nalo in vnetje očesnih veznice. Mandelja v vratu nekoliko otečeta; bolniki kašljajo, včasih se pojavi okoli ust izpuščaji; jezik je obložen, tek slab. Bolniki kašljajo zaradi katarja, ki se napravi v sapniku. Telesna toplota ostane na prvotni višini, večkrat pa se tudi menja. To stanje traja tri do sedem dni. V težjih slučajih se pridružio močne bronhite, ki se lahko razvijejo v pljučnico in vnetje rebernice. Vročina ostane precej visoka; bolniki dobe tudi delirije. Včasih se pridružio tudi vnetje možganskega oken in pojavijo se tudi duševne motnje. Dostikrat zapusti influenza nevrasteno. Pripeti se tudi, da pri influenci oslabi srce in da medtem bolniki kaže ne slabosti leta in leta. Laliki slučajji influence končajo skoraj vedno dobro. Influenca pa postane nevarna, če se pojavijo druge komplikacije.

Da se po možnosti obvaruje infekcije, se občinstvo opozarja, naj se ogiblje najhujših, kjer se pojavlja ta bolezen. To svarilo velja predvsem onim, ki so slabotni, slabokrvni ali v višji starosti, otrokom in ljudem s kroničnimi nadohi in kašljem. Zlasti se influenza lahko prenese na ta način, da bolnik okuša zdravo osebo.

Kot dobra preventivna sredstva, da se ljudje obvarujejo infekcije, priporoča znani docent dr. Matko: zmerno življenje, dobro prebavo, pridno izpiranje ust, snajenje zob in podobno. Naj se ne obiskuje javnih shajališč, kjer se zbira mnogo ljudi. V slučaju obolenja naj se bolnik hitro vleže in naj pokliče zdravnika, ki mu olajša bolečine pri kašlju in mu da primerne nasvete, da se izogne komplikacijam, ki so mnogo nevarnejše kot bolezen sama.

Svariti je treba občinstvo še posebej pred nezmišelnim popivanjem žganja, vina in drugih opojnih pijač. Pijanje slabi telo. Pri influenci je torej kot pri vseh boleznih najboljša zmrnost. Proti zeli naj uživajo bolniki gorak čaj, toplo mleko, toplo radensko vojo, toplo limonado in juho.

Na vprašanje, kaj misli o velikih dozah salicila, je odgovoril docent dr. Matko, da se salicil ordinira navadno v polgramskih dozah vsako tretjo uro. Proti vročini naj se dajejo obkladki s prestano vodo okoli prsnega koša in trebuhu trikrat na dan. Pri slabotnih ljudeh pa je treba opreznosti glede dobe obkladkov, ker bi predolgotrajni obkladki utegnili pri njih delovati škodljivo.

SITUACIJA NA LESNEM TRGU.

Naša lesna domača in izvozna trgovina je odvisna v polni meri od momentanega stanja prometnih razmer. Razen pomanjkanja zmisla za izdelovanje tipov lesne industrije, kakor jih želi inozemstvo, in opuščanja raznih na svetovnem tržišču zahtevanih uzane je brezdvomno nerešeno prometno vprašanje, glavna ovira naše lesne trgovine.

Naloga prvoznih sredstev je danes tako važen faktor v kalkulaciji lesne trgovine, da je vsakdo neizogibno izobličen, kdor ga dovolj ne vpoštevata ali celo sploh ne računa s njim. V zadnjih dveh letih, ki so karakterizirana v narodnem gospodarstvu po prometni krizi, je slučajev dovolj na razpolago, ko so močne tvrdke propadle in slabe prišle na površje — vse to, ker so napačno oziroma pravilno računale s prometom.

Tekočo zimo so izvozile domače firme lep kvantum drv, lesa in lesnih izdelkov v inozemstvo. Kot odjemalci stopili na prvem mestu tržaški prekupčevalci. Na tem mestu je treba konstatirati žalostno dejstvo, da je tržaški Italijan in oni iz kraljevine — aktiven trgovec, ki potuje sam v Jugoslavijo, išče blago pri producentu ali vsaj pri trgovskih zvezah, ki stojijo s producentom v neposredni zvezi, medtem ko se slovenski živeli v zasedenem ozemlju v veliko manjši meri briga za blago pri nas, ki mu je že vsled obvladanja jezika producenta-kmeta neprimerno cenejša na razpolago. Ni pravilna ta neaktivnost. Izguba dobrih trgovinskih pogovorov na slovenski strani in priobitev dolgotrajnih zvez z Jugoslavijo z italijanske strani pomeni izgubo slovenske pozicije v Italiji. Popraviti se dá že dosegljivo zagrešno le na ta način, da se zbudijo naši rojaki v Italiji k aktivni trgovini in da se jim pripravi pri nas dober sprejem. Slovence in Hrvat iz Italije pridita k nam po les! Naš domači producent in trgovec pa upoklevata preje Slovence kakor pa Italijana! Za pospeševanje čim najhujših vez med slovenskimi trgovci v Italiji in tukajšnjimi producenti in kmeti bi bila posebna institucija, nič manj potrebna, kot je Jugoslovanska Matica za vzdrževanje kulturnih in političnih vez. Po mojem mnenju ne bi bilo pogrešno, če bi izšla pobuda za tako institucijo iz Jugoslovanske Matice.

Zavedajmo se ml osovbojenci, da je z izgubo gospodarske pozicije zapečaten usoda tudi najodpornjega elementa, torej tudi goristiških, notranjskih in tržaških rojakov.

Situacija na lesnem trgu je danes sledeča: Primanjkuje res suhih drv, katerih se je na stotine vagonov izvozilo to zimo na jug. Polskih in mokrkih je dovolj na razpolago. Izgleda, da producenti leti 1921 ni računali s tolikim izvozom in je zaradi tega premalo pripravil blaga za zimo. Ostali izdelki, tri in mehak les, tesan, žagan, oglje itd. bi mogli najti kupcev dovolj, če ne bi strahilo pomanjkanje vagonov. Tako pa no izkušnjam preteklih mesecov niso bili akreditirani, otvorjeni od italijanskih kupcev v naših bančnih zavodih, vedno izrabljeni, in so nastali kupecu na ta način nepotrební stroški.

Končno je torej že enkrat čas, da vlada napne vse sile in reši prometno vprašanje, okoli katerega se suče blagostanje cele države.

— **Ustanevni občni zbor mednarodne trgovsko-speditorske in skladiščne d. d. «Orient»** se je vršil dne 19. januarja v Mariboru. Družba s centralo v Mariboru je osnovala lastno podružnico v Ljubljani (Sodna ulica 3), ki že posluje. Nadalje ima družba ekspoziture v Beogradu, Zagrebu, Subotici, Bakru, Barosu, Rakove in Jesenici. Družba je sklenila interesno skupnost s Češkoslovaško v Pragi, ki ima združenih 120 češkoslovaških špediterjev in ki posejajo okoli 20 lastnih podružnic, med temi v Trstu, Hamburgu in v drugih trgovinskih centrih. Češkoslovaška je v podpisala 2000 letnic. Potem se je sklenila interesna skupnost s špeditorsko tvrdko August Dworschak na Dunaju. Ta tvrdka, ki je pristopila s 1200 delničarji, ima več podružnic v Avstriji in je kot delničarka «Orient» ukinila svojo podružnico v Mariboru. Družba «Orient» je dala na subskripcijo 10.000 delnic, katerih podpisano število pa je doseglo nad 11.000 delnic. V upravní svet družbe so bili soglasno izvoljeni ggi: za predsednika Janjo Tavčar, industrijalec v Mariboru, za polpredsednika Anton Kolenc, veletržec v Celju, nadalje: inž. Oskar Dražar, tovarnar. Franc Gula, veletržec in Albert Pečovnik, ravnatelj vsi iz Maribora Avgust Skaberne, veletržec v Ljubljani, Anton Jurza, kom. svetnik in industrijalec v Ptuj, B. B. Cernik, kom. svetnik v Pragi, Gustav Klanber, ravnatelj v Pragi. V nalozrsteni svet so bili izvoljeni ggi: Vilko Bertja, veletržec, Alojz Kriznič, industrijalec, Anton Tonač, trgovec, vsi iz Maribora, Franc Čuček, industrijalec v Ptuj.

— **Pred trgovinskimi pogajanj** s Češkoslovaško, iz Beograda javljajo: Češkoslovaška vlada se je obrnila na našo, da odredi svoje delegate za pogajanja o sklenitvi trgovinske pogodbe.

— **Podružnica Ljubljanske kreditne banke** v Novem Sadu. Kakor poročajo, osnuje Ljubljanska kreditna banka v Novem Sadu svojo podružnico, katere ravnatelj je imenovan g. Josip Sumbul.

Gospodarsivo

— **Fuzija bank?** Iz Zagreba poročajo: Širijo se govorice, da se namerava fuzionirati več zagrebških in slovenskih denarnih zavodov pod vodstvom Slavonske banke v Zagrebu. Vseled te vesti je bilo na borzi živahno povpraševanje po delnicah te banke.

— **Kmetijska sola** v Novem Sadu. Kmetijsko ministrstvo otvori dne 1. februarja v Novem Sadu kmetijsko šolo.

— **Dobava pšenčne moke.** Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje za 30. januarja ob 10. uri dopoldne pri intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustno licitacijo za dobavo 450.000 kg krušne pšenčne moke. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani na vpogled.

— **Interesenti se opozarjajo** na razglas delegacije ministrstva financ v Ljubljani št. 150 — A IV v «Uradnem listu» o izražanju čodst. prioritete posojila lokalne železnice Ljubljana-Kamnik leta 1921.

— **Polom večje švicarske banke.** Iz Zeneve poročajo, da je ustavila svoja plačila «Banque commerciale» v Freiburgu v Švici. Aktivne znašajo 25 milijonov, a pasive 84 milijonov švicarskih frankov. Banka dolguje največ rimski «Banca di Roma».

— **Vzpostavitev italijanskega železniskega podjetja «Ilva».** Izredna glavna skupščina delničarjev podjetja «Ilva» je privolila v transakcijo, ki jo je predlagala skupšina administratorjev in po kateri se naj bi proti vplačili 30 milijonov li podjetje zopet vzpostavilo.

— **Italijanska tvornica žarnic «Societa Edison per la fabbricazione delle lampade»** osnovana leta 1885 je morala vsled inozemske konkurence prenehati z obratom.

— **Cirkulacija bankovcev** v Češkoslovaški. V drugem januarskem tednu se je po izkazu bančnega urada zmanjšala množina bankovcev v prometu za vsoto 285.767.000 na 11.471.211.000 Kč.

— **Svoboden izvoz semena rdeče detelje** iz Češkoslovaške. Češkoslovaško ministrstvo za kmetijstvo javlja, da bo proglašen svoboden izvoz semena rdeče detelje lanske zotva.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 149 — 152, Milan izplačilo 1342 — 1350, čeki 1338 — 1340, London 1312 — 1315, Newyork čeki 306 — 307, Pariz 2475 — 2500, Pariz 607 — 610, Svica 6000 — 6050, Dunaj 3.15 — 3.20, Budimpešta 43 — 43.75; valute: dolarji 303 — 304, avstrijske krome 3.50 — 4, rublji 20 — 25, češke krome 590 — 608, napoleoni 1060 — 1100, marke 152 — 154, leji 220, turške lire 1190. Banka za Primorje 750 — 800. Trgovska obrtna banka 283 — 290. Hrvatska eskomptna banka 772 — 775. Brodska banka 350 — 390. Jadranska banka 1075 — 1090. Jugoslovanska banka 500 do 510. Ljubljanska kreditna banka 900 — 925. Slavonska banka 495 — 503. Praštedion 5375 — 5400. Rečka pučka banka 460 — 470. Slov. eskomptna banka 620 — 650. Srpska banka 720 — 725. Eksploatacija drva 750. Goranin 640. Gutman 1640 — 1660.

Narodna šumska industrija 580 — 590. Našička industrija drva 460 — 470. Stevonija 680 — 690.

Dubrov. paroplovna družba 4500. Ljublj. strojne tovarne in livarne 885. Trb. premogokopna družba 950 — 1050.

Beograd, valute: dolarji 76, marke 36.50, leji 54; devize: London 330, Pariz 615, Zeneva 1500, Praga 151, Dunaj 0.785, Berlin 37, Milan 357, Budimpešta 11.

Praga, devize: Berlin 24.85 — 25.65, Curli 1018 — 1022, Milan 229 — 231, Pariz 431 — 433, London 221 — 225, Newyork 52 — 53, Beograd 68.50 — 69.50, Solija 36.60 — 37.40, Dunaj 0.46 in pol — 0.66 in pol, Varšava 1.35 — 1.95, Budimpešta 7.20 — 7.80; valute: marke 24.85 — 25.65, švicarski franki 1013 — 1017, lire 325 — 228, francoski franki 428 — 430, funti 220 — 222, dolarji 51.75 — 52.75, dinarji 65.50 — 66.50, levi 35.35 — 36.55, avstrijske krome 0.46 in pol — 0.66 in pol, poljske marke 1.15 — 1.75, madžarske krome 7.20 — 7.80.

Curli, devize: Berlin 2.52½, Newyork 5.13, London 21.70, Pariz 41.90, Milan 22.50, Praga 9.50, Budimpešta 0.67 in pol, Zagreb 1.65, Varšava 0.15 in pol, Dunaj 0.13, žigosane 0.05.

Dunaj, devize: Zagreb 31.48 — 31.52, Beograd 125.65 — 125.85, Berlin 48.47 — 48.52, Budimpešta 13.81 — 13.84, London 414.90 — 415.10, Milan 429.90 — 430.10, Newyork 98.48 — 98.52, Pariz 790.80 — 800.20, Praga 186.97 — 187.03, Solija 62.95 — 63.05, Varšava 295.50 — 297.50, Curli 1909.75 — 1910.25; valute: dolarji 96.98 — 97.02, marke 48.47 — 48.52, funti 409.90 — 410.10, francoski franki 794.80 — 795.20, lire 423.90 — 424.10, dinarji 104.60 — 104.80, poljske marke 291.50 — 293.50, leji 72.70 — 82.80, švicarski franki 1889.75 — 1890.25, češke krome 155.97 — 156.03, madž. krome 13.71 — 13.74.

Berlin, devize: Rim 874.10 — 875.90, London 862.10 — 863.90, Newyork 202.79 — 203.31, Pariz 1655.80 — 1659.20, Svica 3936.05 — 3943.95, Dunaj 5.48 — 5.52, Praga 380.60 — 381.40, Budimpešta 27.87 — 27.93.

Morski ropar

(Le Flibustier des Mers.)

Toda Tomaž zopet ne vidi niti kopnine niti vode, še manj pa pazi na zapuščen čoln sredi gladine. Glava je povešana, Tomaž gleda pred sé v tla in vidi jedva trup fregate, ob katero butajo lahni vali. Tako stoji in pozablja na vse v mračnem sanjarenju, ki se mu ujaša s stisnjenimi ustnicami pa sika nekatere nerazumljive in brezvezne besede.

Kdor bi prisluškoval, ne bi razumel najbrže ničesar. Le enkrat izgovori nekoliko jasneje:

«Šest... sedem... osem noč!»

Očividno, šteje, kako dolgo je že tega, kar se Juana trmasto drži najnovejše svoje voljice, da hoče spati sama. Niti grožnje niti prošnje je niso ganile, da bi bila odmaknila zapah od vrat v svojo kabino. Sicer so se takšne stvari dogajale včasih že tudi poprej. Toda še nikdar ni Tomaž občutil vsled tega mračnega srda in nikdar se ni fizično in duševno toliko trpel zaradi te trme, skoraj kakor muke obsojencev... Takšna je božja previdnost, da že na tem svetu daje včasih prokletim okusiti duševne muke, ki naj bi dajale okus hujših muk na onem svetu...

«Osem noči», ponavlja Tomaž in se še vedno naslanja nad temno globino.

Roke se mu krčijo na podlaktih. Prsti tako divje slede notranjemu besu, da se nolihi zapčijo skozi kožo v mišičevje. Nekaj črnih krvavih kapljic pripolzi iz rane.

Kar naenkrat pa popusti ta besni prijem. Iz odprtih ust ne pride več glas. Tomaž prime z obema rokama za ograjo in se nagne tako daleč čez njo, da izgleda, kakor da se hoče vreči v globino. Vendar pa ne pade, marveč se z naporom vseh mišic nagne tako daleč navzven, da pregleda vso zunanjo steno ladje iz večje bližine in bolj od strani ko od znotraj.

Baš navpič pod njegovim pogle-

dom se odpira lina, ... lina velike kabine, v kateri spi Juana. — Ta lina je le na pol priprta, ... zgornja vrata so zaprta, a zdolnja pa odprta in spuščena... V zvezdnem svitu Tomaž jasno razloči rdečkasto notranjo barvo zdolnjih vrat. ... Sicer pa ne prihaja iz te line nikakršna sumljiva luč. Vendar se sliši od tam lahni šum, — šum, ki ga ne moreš primerjati niti dihanju niti nobenemu drugemu šumu, ki sme prihajati iz spalnice poštene žene, bodisi da spi ali bdi... Tomaž opre svoje noge med dva stebra in se nagne še bolj naprej, čez zunanjo ladijsko steno. Ko se sumljivi šum ponovi, mu kolena tako zatropeta in v vse nanje oprto telo z rjuni, da stropeta tudi vsa ograja, ki pri tem nekoliko zaškriplje. Toda to škripanje se izgubi v vetru in škripanju mahajočih se vrvi in jadr.

Kajti šum, ki ga je Tomaž slišal, je bil poljub, in še eden, in še dva...

Tomaž več ne trepeta. Iz grla se mu izvil hripavo grgranje. Njegove naenkrat osušene ustne trikotaj zajecajo kratko besedico «Tukaj!» Bilo je jecanje besa, ogorčenja, strahu in propadenosti. Tomaž nadaljuje s svojim prisluškovanjem, sedaj povsem negiben, kakor okamenel, napet v onem strašnem miru, ki so se ga naučili njegovi živci v tolikih bojih. Tako prisluškuje še dalje in posluša še dalje. Poljubi si slede, številni, strastni poljubi brez konca. In razven njih začne Tomaž tudi še neizmerno sladki vzdih, ki ga Tomaž pozna in tudi sedaj spozna. Sedaj preneha prisluškovati. Počasi in trežno zravna križ, vstane zopet na krovu, spusti ograjo in se z neslišnimi koraki oddalji po glavni lestvi v veliko kabino.

Tudi tu povsod oni vzduh po Juani, sladki in mamljivi. Tomaž vztreptaja, pa se ne zadržuje. Vrata v njegovo lastno kabino so na pol priprta. Brez šuma, kakor senca, se splazi Tomaž vanjo. Tipaje, brez šuma poišče kresilnik, zapali lunto, prižge ladijsko svečo. Plamen osvetli njegov obraz, ki je pepelnast, iz njega pa plamen oči kakor dva oglja. Nad posteljo visi goli meč in dve nabasani pištoli. Tomaž ju vzame, eno si vprakse za

načni pas, drugo obdrži v roki, prst na napetem petelinu, z levico pa zgrabi ladijsko svetilko in jo dvigne v višino ramen, da bo bolje videl. Potem se stihotapi iz svoje kabine naravnost proti Juani. Brez klica ali trkanja se zaleti v njena vrata, kakor sopeč bik, jih raztresne z enim samim sunkom svoje noge, da odleti zapah, ključ, ključavnica in les s silnim truščem v notranjost.

Za trenutek, kratek kakor blisk, se Tomaž pokaže notranjost kabine.

Za čas bliska. Za Tomaža dovolj, da je pregledal poveljano in razlečeno ležišče in na njem Juano v objemu drugega. Od tujca je Tomaž videl le telo, belo, kakor žensko, glava in lice sta ostala v temi. Tomaž dvigne pištoli.

Toda nagleje ko misel se je tujec že zvil iz Juaninega objema ter poskočil. Tomaž še ne sproži, da ne zgreši cilja. Sedaj se pa tujec vrže nanj ter s silno pestjo udari po Tomaževih rokah, da mu izbije orožje iz rok. Ni mu uspelo, kajti Tomaževe roke so kakor z jekla. Le svetilka se stre, sveča pade na tla. Isti hip plane tujec v vis, pade plosko na tla, da se izogne pištoli, in se kakor kača gladko in neverjetno naglo splazi mimo Tomaža ter iz kabine. Tomaž se obrne in zagleda v mehkem somraku neko postavo, ki v sami srajci prihaja do Ludvikovih vrat. Tomaž sproži. Z glasnim ropotom se zvrne neko telo na tla.

Od strela za hip oslepljeni Tomaž izprva ne vidi ničesar.

Tomaž pobere svečo, ki tli še na tleh, in jo dvigne. Ta hip presenečeno vzklikne. Možakar zopet stoji zravnan pred Ludvikovimi vrati, na istem kraju, kakor poprej, in ne beži, marveč nepremično stoji, Tomažu baš nasproti.

Tomaž prime za drugo pištolo in stopi za korak naprej. Zamahne s svečo, ki daje žolt sij. Naenkrat zavpije Tomaž in se zamaje. Ta mož je Ludvik Guénolé, da, nobenega dvoma, Guénolé sam! Ludvik Guénolé, v srajci, — bela koža se svetli, — napete mišice so dobro vidne.

(Dalje prihodnjik.)

KAJ JE JUGOSLAVIJI NAJBOLJ POTREBNO?

Sedem debelih Egiptovskih let Ker ljub' krubek sedaj tako drag je na svet! Sloga, pridnost, varčnost, pa mal' potrpeč! Ker nikjer niso sodaj nebesa na svet! Pri tem pa nikdar iz spomina: Da Jugoslavija je naša domovina!

Jos. Rožun fotograf sevnški.

KAJ JE JUGOSLAVIJI NAJBOLJ POTREBNO?

Več idealizma in manj materializma.

Spominjam se dobre prejšnjosti. Bilo je oni čas, ko so se zbirali podpis za majsko deklaracijo in ko je zborovalo naše ljudstvo v množicah na tisoče. Nizali so nabiralci podpisov lepe besede drugo k drugi in iz obrazov jim je žarelo navdušenje, v srcih pa jim je gorel plamen ljubezni do nekega idealja, neznanega in nepredstavljivega; le slutili so ga v svojih dušah. In isto smo doživljali, ko so se vrstili na shodih govorniki drug za drugim, ta v sutani, oni z bliskočim naslovom deželnega odbornika iz narodno-napredne stranke in zopet kateri z rdečo kravato in v gumbicij s klinčkom kakor kri. In vsem je plavalo pred očmi nekaj Velikega, Mogočnega, Lepega. Vsičenega, za čimer so hrepnela srca v nadožitem drgetu...

Pa je prišel prevrat — dovedel ga je idealizem deklarantov — in prisločila je pomoč rojakov srbskega imena, ki so v brezprimernem idealizmu krvaveli na sto bojiščih in potem zmagali na Veterniku in Kajmakčalanu. Ideal se je zdel ustvarjen.

Ali prežali so za gostimi, temnimi, neprozornimi zastori v zaprašenih kotih pajki, ki so predli že v dobi idealizma svoje niti, ter so jih počeli sedaj razpdati in zapletati na vse strani.

Sprva je bilo njih početje bolj srmežljivo in bojazljivo, s časom pa so postal drzejši in so stopili v ospredje ter skušali zavladati: materializem stegnje svoje grabelžive prste po nas — državi; zato toliko nezadovoljnosti. Državi kot najvišji socialni tvorbi je zagotovljen obstoj le na etični podlagi. V materializmu je nima; materialna dobra morejo biti le sredstva v dosogo namena. Etične temelje ima samo v nesebičnem idealizmu.

Dr. M. K.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenec. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».

Vremensko poročilo

Ljubljana 20. 5. 1935

Den	Čas opazovanja	Slabo ali oburno	Slabo ali oburno	Temperatura po C.	Vetrovi	Nebes.
20. maj	7. 14. 21.	741 740 739	7. 6. 5. 4.	jag. vah. ser. nup.	obl.	0.0

Srednja večer. temperatura - 6.7, dan. malus - 2.1. Vremenska napoved: več obl. mrazo vreme, solnce vaha ob 7-83, zaba ob 16-53.

Priporočamo

knjige za mladino:

Ilika Waschietova, Pravišlec. Z večbarvnimi slikami. Vez. 40 K, po pošti 2 K več. Hobbington-Sorli, Bob in Ted. Povest s slikami. Broš. 24 K, vez. 32 K, po pošti 3 K — več. Gika Jova Zmaj Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vez. 16 K, po pošti 1 K 100 več. Nsroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Neraztržni kavčukovi podpetniki za čerle.

Mali oglasi

stanke do 20 besedi. D. 3.—, vsakih naslednjih 5 besedi 1 D. — Trgovski oglas, doplačilo, ne premlinje do 20 besedi v D. — vsakih naslednjih 5 besedi 2 D. — Plača se naprej. Lahko tudi v znakih. Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znakom za odgovor.

Kontoristinja, 193

samoostojna slovenska in nemška korespondentinja, izkušena strojniha in stenografinja, se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme za tovarniško podjetje v Lju. aliu. Prednost imajo absolventice slovenske trgovske šole. Ponudbe je poslati na upravo «Jutra» pod šifro: «Samoostojna pisarniška moč 20».

Strojepisko 201

sprejme takoj pisarna dr. Giona Fatticha, odvetoika v Ljubljani, Sodna ulica št. 11.

Korespondent,

zvezo na; zanesljiva ter samostojna moč, spreten stenograf, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Absolventice slovenske trgovske šole, iščejo prakso imajo prednost. Ponudbe je poslati na upravo «Jutra» pod šifro: «Korespondent 350».

Upokojenec, 16 a

srednjih let, zmogel slovenskega, srbo-hrvatskega, nemškega in italijanskega jezika ter dostavne in smerikalne knjigovodstva, išče pisarniško službo v pisarni ali pri kakem podjetju v Ljubljani. Čejeje ponudbe pod «Soliden» na upravo «Jutra».

Trgovski sotrudaik,

več popolno mešane tr. ovine, se sprejme. Ponudbe s referencami in zahtevami gled. plače na trdko Josip Bauer v Braslovcah. Sprejme se tudi zdrav očeneč z dobriimi koleškimi spricavali iz poštene kmetijske biše.

Knjigovodj.

(bilancist), več slovensčina, srbo-hrvatsčina in nemščina, se išče za nako večjo tvornico na Hrvaškem. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 12/a.

Saldokontist(inja),

dobro izurjena moč, se išče za večjo meš. no trgovino na deželi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 13/a.

Trgovski sotrudaik

manufakturne in galanterijske stroke za večje mesto v Sloveniji, se išče. Oferte na upravo «Jutra» pod št. 14/a.

Trgovski sotrudaik,

specerijske stroke, dobro izučena moč iz Ljubljane, se išče za večjo tutajšnjo tvrd. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 15/a.

Prodajalko,

dobro izurjena, večšo popolno trgovino, mešanim blagom, in saldokontista

s prakso, sprejme tvrdka Norb Zanier & sin, Sv. Peter v Savinski dolini. 142

Občul državljanski zakon,

tiskani l. 1811 (antikviteti), se po ugodni cenji proda. Naslov pové An. zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana. Sodna ulica 5. 173

Otroška postelja,

železna, dobro ohranjena, se takoj proda. Naslov pri upravi «Jutra».

Kino

potovalec, komplet, z Asklučjo in šestna, utisoc metrov filmov: dram in šoliger, se ceno prola. Naslov v upravi «Jutra».

Oprava za trgovino

z mešanim blagom, se skoraj nova, se proda po jako nizki cenji. Naslov pové uprava «Jutra».

Enonadstropna hiša

v lepem trgu na Kranjskem, pripravna za trgovino ali obrt, se ceno o proda. Naslov pové An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 203

Za mladinski zavod

se išče ob železnici, v bližini šole, če le mogoče na sedežu zdravnikar. večjo poslepie z zemljišči. Ponudbe na upravnistvo «Jutra» pod naslovom: «Grajščina ali elično», la

Sobo 203

s posebnim vhodom išče inteligentnega mlad gospod, ki je ves dan v uradu. Plača dobro. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Plača dobro».

Dopisovanje

Višji uradnik ali želi znanja z gospodino ali mlado vdovo (Slovenko), ki ima svoje biše, posestvo ali v gotovini majmanj prstotitotšč kron. Samresne ponudbe na upravnistvo «Jutra» pod št. 180.

Razpis

10.000 K 181 dan osnemu, ki mi preskribi stanovanje takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zdravo stanovanje».

Skupno sobo

iščejo tri mlajše gospodične uradnice, pri boljši rodbini. Ponudbe pod «Poštenost» na upravo «Jutra».

Lepa stavbna parcela

v ugodni, solnčnati legi v Ljubljani, se takoj prola. Vpraša naj se pri Iv. Frelihu Vrbovecova ulica 9/1. 187

Mizarški stroji 125

z benzinomotorjem, kompletne opremo, po ugodni cenji na prodaj. Naslov pové uprava «Jutra». Zveznika za odgovor.

Luča za kuho, 171

nova, debelozidana in s kurovno sermo se dobi pri Saver & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica 12. Zahtevanje na cenilv vrtih in poljskih semen.

Obvestilo.

Kupujem stare obleke, čevlje, poh što i. t. d.

Drame Martin,
Sv. Jakoba nabrežje 29.

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!

Zaloga sprehajalnih palic.
2107 Popravila točno in solidno!

Pozor, lovci!

Kupujem po najvišji ceni sledeče kože:

Kune zlatice po K 2000—3200
Kune belice po K 1600—2400
Lisičje po . . K 500—700
Dičurje po . . K 100—220
Vidre po . . K 1000—1800
Jazbeci po . . K 80—130
Divje zajčje kože po K 40—55

Franc Šmalc,
trgovina s klobuki 194
Ljubljana, Mestni trg 24.

Poljudno-znanstveni spisi

zbirka „Pota in cilji“:

I. II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. 24 h, II. del, vez. 44 K. Za obe zvezke po pošti K 10 — več.

III. IV. zvezek: Dr. Fr. Weber. Uvod v slovoščjo. 72 K, pošta 4 K več.

V. zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Meh. vez. su papir 60 K, pošta 4 K več. Broš. avadani panir 42 K, po pošti 2 K več.

VI. IX. zvezek: Dr. Iv. Prijatelj. Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. Strani 418. Cena 82 K, po pošti 6 K več.

Narodila sročeloma: Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutra“?

Samostojen korespondent

za slovensčino z večletno prakso, se išče za takojšnjo ali poznejši nastop. Prednost imajo oni, ki so večji v knjigovodstvu in obvladajo srbo-hrvatsčino. Ponudbe s prispisom spricavali ter navedbo referenc na

Parno veležganjarno Robert Diehl, Celje (Slovenija)

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumi-jevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. - Glavno zastopstvo polnih gumijevih obrocev za tovarne avtomobile tovarne Walter Martiny. Avtogaraže in avtoodelavnice s stikalnico za montiranje gumijevih obrocev pod vodstvom inženirja v centrali. Ljubljana, Rimska cesta 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar se na razpolago 10 tovarnih avtomobilov.

Centrala:
Ljubljana, Rimska cesta 2

Podružnice: Ljubljana, Dunajska c. 20, tel. št. 470. Maribor, Jurčičeva ul. 9, tel. št. 133. Beograd, Knez Mihajlova ul. 3.

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

I. čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: 2013

Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Dunajska ulica 19.